

Пелехата Христина, магістр
Хрупович Світлана, к.е.н, доцент
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Pelekhata Khrystyna, Master
Khrupovych Svitlana, PhD (Economics), Associate Professor

SYSTEM OF FINANCIAL FORECASTING FOR COMMUNAL ENTERPRISES

В контексті соціально-економічних реалій підприємств комунальної форми власності, питання фінансового прогнозування набули значного загострення. На ці процеси діє ціла плеяда різновекторних проблематичних процесів. Незважаючи на доволі часті прийоми державного регулювання на територіальних рівнях, їх динаміка залишається невідконтрольною, фінансова політика в секторі комунальних господарств відноситься до найслабших ланок державного регулювання, через відсутність фінансового передбачення теоретичні та прикладні підвалини процесу фінансового управління та прогнозування підприємств комунальної форми власності не відповідають сьогоднішньому виклику, орієнтованому на європейські традиції муніципального управління, що ставить на часі модернізацію системи фінансового прогнозування на якісно нових засадах [15, с. 134 - 141].

Нині суттєві пропозиції методичного та практичного характеру з проблем фінансового планування внесли такі відомі українські вчені як Барановський О.І, Гудзь О.Є., Єріна А.М. та деякі інші. Події останніх десятиріч стали потужним каталізатором сучасної наукової теоретичної та методологічної дискусії, значних змін в напрямку розвитку фінансової теорії, призваних доповнити, якщо не замінити, звичні класичні доктрини. При цьому про кризу в фінансовій науці початку ХХІ століття переконливо висловлювалось багато вчених, піддаючи сумнівам і критиці фундаментальні постулати методології, концепції, абстрактні моделі конкурентно-ринкової рівноваги.

Процес фінансового прогнозування передбачає визначення певних орієнтирів, критеріїв, індикаторів щодо забезпечення функціонування підприємств комунальної форми власності достатніми фінансовими ресурсами, оптимізацію джерел залучення фінансових ресурсів та руху фінансових потоків, розподіл і використання прибутків, мінімізацію ризиків, побудову взаємин з потенційними кредиторами, дебіторами, державними органами, фінансовими інституціями тощо, з метою досягнення бажаних результатів його прибутковості та ефективності виробництва в майбутньому періоді.

Фінансове прогнозування комунальних підприємств доцільно здійснювати за такими основними блоками забезпечення фінансовими ресурсами:

- формування прибутку та його розподіл;
- збалансованість фінансових потоків за формуванням та використанням фінансових ресурсів у часі та просторі;
- забезпечення платоспроможності і фінансової стійкості підприємства.

Підґрунтям фінансового прогнозування повинно бути прагнення зменшення рівня ризиків і підвищення ефективності та прибутковості діяльності комунальних підприємств.

При цьому головним завданням є розв'язання трьох проблем:

- 1) визначення необхідного обсягу фінансових ресурсів;
- 2) оптимізація джерел їх формування;
- 3) фінансово-економічна оцінка та обґрунтування вибору альтернативних варіантів перспективного розвитку.

Для здійснення фінансового прогнозування в практиці існує певна кількість методичних рекомендацій. Однак на зміни в макро- і мікроекономічному середовищі керівництво звикло реагувати вже по факту, мінімізуючи збитки від їх впливу. Визначення прогнозних показників фахівцями фінансових служб проводиться переважно на підставі досягнутих можливостей з виготовлення продукції та фактично сформованого портфеля замовлень. При цьому комунальні підприємства, у переважній більшості, для оцінки досягнутих результатів використовують, як і раніше, два критерії: темпи приросту показників оцінки до минулого періоду та за планом. Ми вважаємо, що вони не можуть слугувати критеріями, оскільки на фінансовий стан таких підприємств значною мірою впливають зовнішні чинники, на які вони з об'єктивних причин не можуть впливати, зокрема це державне регулювання, фінансова підтримка, рішення громади. У минулому комунальні підприємства функціонували за інших параметрів економічного простору, які могли суттєво змінитись, і, зазначені критерії оцінки не відображають використання потенційних можливостей та якісний рівень досягнутих результатів. На сьогодні до системи вимірників фінансового прогнозування слід додати орієнтири, критерії, індикатори оцінки найбільш важливих показників, які мають значний вплив на ефективність та прибутковість комунальних підприємств: обсяг наданих послуг; розміри доходу і прибутку; платоспроможність; рентабельність; імідж підприємства; резерви до зростання.

Список використаних джерел:

1. Гура О. Л. Прогнозування у системі планування розвитку промислового підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / О. Л. Гура ; Одес. держ. екон. у-т. – О., 2007. – 20 с.

2. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві [Текст] : навч. посібник / В. В. Іванова. - Суми : Університетська книга, 2011. – 443 с.

3. Клебанова Т. С. Методы прогнозирования / Клебанова Т. С., Иванов В. В., Дубровина Н. А. – Х.: Изд-во ХГЭУ, 2002. – 372 с.

УДК 336.63

**Поправська Вікторія, магістр
Тимошик Наталія, к.е.н, доцент**
*Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м. Тернопіль, Україна*

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Popravska Victoriia, Master
Tymoshyk Nataliia, PhD (Economics), Associate Professor**

IMPROVEMENT OF MANAGEMENT EXPENSES FOR AGRICULTURAL ENTERPRISES

Економічні реформи на селі, вдосконалення відносин власності призвели до значних змін у формах господарювання, в економічних інструментах, які використовують господарі, а відповідно й до нових концепцій діяльності сільськогосподарських підприємств.

Забезпечення економічної та фінансової стабільності в умовах конкурентного середовища потребує вдосконалення принципів і методів формування витрат у сільськогосподарських підприємствах із застосуванням новітніх економічних та інформаційних технологій.

Метою дослідження є оцінка необхідності процесу управління витратами та обґрунтування шляхів його вдосконалення із використанням маркетингового управління в процесі прийняття управлінських рішень у діяльності сільськогосподарських підприємств.

Системне управління витратами в сільськогосподарських підприємствах повинно орієнтуватися насамперед на застосування важелів скорочення непрямих виробничих затрат. Воно передбачає оцінку маржинальної рентабельності та ефективності дії чинних норм і нормативів, діагностику витрат сільськогосподарського підприємства та відхилення їх значень від запланованих, використання методів фінансового планування в господарській діяльності сільськогосподарських підприємств, а також сприяння створенню стимулів для скорочення обсягів непрямих затрат виробництва.

Особливе значення має також планування і контроль прямих затрат виробництва, зокрема сировини, матеріалів, робочої сили. Їх витрати визначаються особливостями використовуваних технологій виробництва продукції рослинництва і тваринництва.